

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5C/103/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8211203407
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zdenka Saraková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2015:8211203407.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Zdenkou Sarakovou v právnej veci žalobcu 1/ K.R. H., R.. X.X.XXXX, D. A. Q. XX, XXX XX D., X/ E. H., R.. XX.X.XXXX, D. A. Q. XX, XXX XX D., X/ K. H., R.. XX.X.XXXX, D. A. Q. XX, XXX XX D., štátnych občanov Slovenskej republiky, zastúpených advokátom JUDr. Vladimírom Pochom, so sídlom Hviezdoslavova 3, 085 01 Bardejov proti žalovaným v 1. N.. S. S., R.. XX.X.XXXX, D. D., Č. A. Q., B.. W. XXXX/X, štátnej občianky Slovenskej republiky, zastúpenej advokátom JUDr. Marekom Sahuľom, so sídlom Hlavná 111, 080 01 Prešov, P.O.BOX 265 a 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00585441, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Žalovaní v prvom a druhom rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v prvom rade 7 000,-- eur, žalobcovi v druhom rade 7 000,-- eur, žalobkyni v treťom rade 7 000,-- eur do troch dní po právoplatnosti rozsudku.

V rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

Žalovaní v prvom rade a druhom rade sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet tunajšieho súdu súdny poplatok vo výške 696,-- eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobcovia sa žalobou, ktorú podali na tunajšom súde dňa 30.5.2011 domáhali po jej doplnení písomným podaním, ktoré bolo súdu doručené dňa 20.7.2012, aby súd uložil žalovaným v prvom a druhom rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť každému zo žalovaných sumu 11.716,47 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodňovali tým, že pri dopravnej nehode zavinenej žalovanou v prvom rade, ku ktorej došlo dňa 19.2.2008 došlo k usmrteniu manžela žalobkyně v prvom rade a otca žalovaných v druhom a v treťom rade, čím okrem spôsobenia škody došlo u žalobcov v prvom až treťom rade aj k zásahu do osobnostných práv žalobcov v prvom až treťom rade a to tým, že v dôsledku smrti blízkej osoby pri dopravnej nehode, došlo k nenávratnej deštrukcii interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec ich súkromného života, a tým k zásahu do ich osobnostných práv a do práva na súkromie a rodinný život. Pasívnu legitimáciu žalovanej v prvom rade odôvodňovali tým, že v čase dopravnej nehody viedla motorové vozidlo a voči žalovanému v druhom rade tým, že ide o poisťiteľa na základe povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho vecnú legitimáciu vyvodzujú žalobcovia z ustanovení § 15 a § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukazovali na to, že žalobkyňa v prvom rade ako poškodená a zároveň ako zákonná zástupkyňa v

tom čase ešte maloletých žalobcov v druhom a v treťom rade uplatnila v trestnom konaní jednak nárok na náhradu škody a to náhradu nákladov v súvislosti s pohrebom, ktoré predstavovali sumu 1.955,49 eur (58.911,- Sk) a okrem toho uplatnila v rámci náhrady škody v trestnom konaní ako zadosťučinenie v peňažnej forme, ako náhradu nemajetkovej ujmy pre seba a pre deti sumu 35.149,41 eur. K vecnej, pasívnej legitímácii žalovanej v prvom a v druhom rade uvádzali, že z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolanej prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma, spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú im možno priznať náhradu peňažnou formou, podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní je treba považovať ako za škodu na zdraví podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka preto podľa žalobcov spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zák. č. 381/2001 Z. z. za analogického použitia ustanovenia § 420 ods. 2 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré sa v danom prípade uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov, avšak pri skúmaní predpokladov tejto zodpovednosti majú za to, že treba postupovať podľa § 13 Občianskeho zákonníka, pretože predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako občianskoprávna sankcia za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy podľa žalobcov je odôvodnená s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pokiaľ ide o vecnú legitímáciu žalovaného v druhom rade, žalobcovia poukazovali na to, že právny vzťah medzi žalobcami a žalovaným v druhom rade je založený osobitným zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to § 15 s tým, že podľa žalobcu súčasťou ujmy spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov), ale aj nemajetkovej ujmy. Odvolávali sa na smernice rady EÚ č. 72/166/EHS, smernicu č. 90/232/EHS a č. 2000/26/ES s tým, že členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia, zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd, aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poisteného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené.

Žalovaná v prvom rade vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe navrhovala žalobu voči nej v celom rozsahu zamietnuť, jednak z dôvodu, že okrem nenapraviteľného následku, ktorý je preukázateľný, opísané skutočnosti, v ktorých žalobcovia v prvom až treťom rade vidia základ svojich nárokov, okrem svojich všeobecných tvrdení, ničím nepreukázali a zároveň vzniesla námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov voči nej odvolávajúc sa na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 106 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný v druhom rade vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe navrhoval žalobu taktiež voči nemu zamietnuť, odvolávajúc sa na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4Cdo/168/2009 s tým, že ustálilo právny záver o nemožnosti uplatňovaného nároku z titulu ochrany osobnosti (nemajetkovej ujmy) z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla škodcu, resp. vinníka (zákon č. 381/2001 Z. z.). Ďalej poukazoval na premlčateľnosť práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolávajúc sa na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.2.2011, sp. zn. 5Cdo/265/2009 podľa ktorého počiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Pretože v danom prípade k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo 19.2.2008 (deň dopravnej nehody) a premlčacia doba podľa žalovaného začala plynúť dňom nasledujúcim po neoprávnenom zásahu, t. j. 20.2.2008, táto skončila dňa 20.2.2011. Žaloba tak podľa žalobcu bola doručená súdu po uplynutí premlčacej doby, keď bola doručená až dňa 30.5.2011, deň podania žaloby na súde.

Na pojednávaní žalobcovia v prvom až treťom rade navrhovali žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Zástupca žalobcov k uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému v druhom rade a jeho námietku nedostatku vecnej pasívnej legitímácie poukazoval na ustanovenie § 15 zákona č. 381/2001 z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bol zavedený všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody

proti poisťovateľovi. Je toho názoru že, v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok uplatní voči škodcovi alebo voči škodcovi a poisťovni solidárne, čiže voči obom súčasne. Odvolával sa pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co/12/2009, ďalej poukazoval na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie, na rozhodnutie č. 144/2013, v ktorom sa má konštatovať, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa druhej smernice krytá poistením, predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu, preto medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Európskej únie, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Odvoláva sa taktiež, pokiaľ ide o vecnú legitimitáciu žalovaného v druhom rade, na konanie, ktoré bolo vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6Co/127/2010, v ktorom sa odvolací súd obracal s prejudiciálnou otázkou na Európsky súdny dvor práve v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a náhradu nemajetkovej ujmy.

Žalobcovia, pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania, trvali na tom, že nárok nie je premlčaný a poukazovali na to, že došlo k spočívaniu premlčacej doby, pretože nárok bol uplatnený riadne v trestnom konaní a žalobcovia boli odkázaní s nárokom na náhradu škody na konanie v občianskoprávných veciach.

K námietke premlčania vznesenej žalovaným v druhom rade žalobcovia uvádzali, že nárok bol uplatnený v adhéznom konaní v rámci trestného konania, čo zároveň považujú za uplatnenie nároku aj voči žalovanému v druhom rade.

Žalovaná v prvom rade naďalej navrhovala žalobu voči nej zamietnuť poukazujúc na okolnosti dopravnej nehody a už uhradenú škodu podľa rozsudku v trestnom konaní 50.000,- Sk,. Je toho názoru, že už bola poskytnutá dostatočná satisfakcia žalobcom zo strany žalovanej v prvom rade. Poukazovala na to, že ak vychádza z obsahu trestného rozkazu, poškodená bola odkázaná iba so zvyškom jej nároku na náhradu škody na konanie vo veciach občianskoprávných, takže je toho názoru, že nedošlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby a že nárok nebol riadne uplatnený. Odvolávala sa pritom na text obžaloby na strane 2, piaty odsek, kde sa konštatuje, že vo veci bola vypočítaná ako poškodená K. H., manželka S. H., ktorá sa k dopravnej nehode nevedela vyjadriť a vyjadrila sa iba k náhrade škody, ktorú môže spresniť, najneskôr do začatia hlavného pojednávania. Žalovaná v prvom rade sa preto domnieva, že ak trestným rozkazom bola priznaná suma 50.000,- Sk a so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody boli poškodení odkázaní na konanie v občianskoprávných veciach, že týmto zvyškom bola suma 8.911,- Sk (rozdiel medzi uplatnenou náhradou škody 58.911,- Sk a sumou priznanou 50.000,- Sk). Ďalej žalovaná tvrdila, že ak v žalobe, pokiaľ ide o uplatňovanie nárokov žalobcami, bol uplatňovaný nárok jednou sumou, pre všetkých troch, teda ak bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy jednou sumou, a až následne, podaním zo dňa 16.7.2012 bola táto suma rozdelená medzi troch žalobcov, považuje to za uplatnenie nároku žalobcami v druhom až treťom rade až písomné podanie zo dňa 16.7.2012. Odvolávala sa na rozhodnutie Najvyššieho súdu a Krajského súdu v Žiline, podľa ktorých je potrebné, ak si uplatňujú nároky viaceré osoby na náhradu nemajetkovej ujmy, treba rozlišovať výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na osobitosť každého jedného vzťahu a na následky, ktoré sa udiali. Podanie zo dňa 16.7.2012 preto považuje nie za zmenu žaloby, ale za novú žalobu.

Žalovaný v druhom rade sa na pojednávanie nedostavoval, svoju neprítomnosť na pojednávaniach ospravedlňoval, pojednávania nežiadal odročiť, stále trval na zamietnutí žaloby, jednak z dôvodu premlčania žalobcami uplatňovaného nároku voči žalovanému v druhom rade a aj z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitimitácie žalovaného v druhom rade. Ospravedlnenie neprítomnosti žalovaným v druhom rade na pojednávaní dňa 19.5.2015, bolo súdu doručené elektronickou poštou, pojednávanie nežiadal odročiť. Boli tak splnené podmienky ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. pre konanie a rozhodnutie v neprítomnosti žalovaného v druhom rade.

Súd v tejto právnej veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/195/2008, výsluchom žalobcov, výsluchom žalovanej v prvom rade, výsluchom svedka S. N., výsluchom ďalších svedkov, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, ktoré predložili do spisu žalobcovia a to lekárskeho potvrdení u žalobkyne v prvom rade a zistil tento skutkový stav:

Trestným rozkazom Okresného súdu Bardejov č.k. 2T/195/2008-177 zo dňa 20.11.2008 bola žalovaná v prvom rade uznaná za vinnú, že dňa 19.2.2008 okolo 17.40 hod. viedla osobné motorové vozidlo značky

F. F., evidenčné číslo D.- XXX O. z D. do časti D. - A. Q., pričom na zľadovatenom povrchu cesty sa dostala do pravotočivého šmyku a prešla do protismeru, kde ľavou stranou svojho vozidla narazila do oproti idúceho osobného motorového vozidla zn. F. N., evidenčné číslo D. -XXX O., ktoré riadil S. N. a na prednom sedadle spolujazdca sedel S. H., pričom pri zrážke utrpel S. N. zranenia - zlomeninu nosa a tretieho rebra vpravo, z ktorých zranení sa liečil a bol práceneschopný po dobu štyri týždne a spolujazdec S. H. utrpel drvivé poranenia krku a traumatický šok, ktorým zraneniam podľahol. Bola uznaná vinnou, že inému z nedbanlivosti spôsobila smrť, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Týmto trestným rozkazom bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieneným odkladom na dobu dvoch rokov a bol jej uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu po dobu dvoch rokov. Zároveň žalovanej v prvom rade bola uložená povinnosť nahradíť poškodenej K. H. škodu vo výške 50 000.- Sk podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku a podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenej K. H. so zvyškom jej nároku na náhradu škody bola odkázaná na konanie vo veciach občiansko-právnych.

Žalobkyňa v 1. rade vo svojej výpovedi ako účastníčka konania poukazovala na to, že človek by to musí sám prežiť, aby dokázal pochopiť o čom to je, ak má doma zdravého muža, ktorý nebol 15 rokov u lekára a zrazu behom 10 minút ho niet. Zostala sama s deťmi, manžel pracoval, bol živnostníkom, živiteľom rodiny. Situáciu zhoršovalo to, že so žalovanou sú z jednej obce, v čase dopravnej nehody bývali v jednej obci, pri stretnutí so žalovanou sa jej všetko znovu vybavovalo, bola na tom psychicky veľmi zle, jej zdravotný stav sa zhoršil. V manželovi mala oporu, nebola na všetko sama.

Žalobca v 2. rade uvádzal, že otec bol pre neho najlepší kamarát, bol mu otcom aj kamarátom. Všetko robili spolu, spolu chodili na ryby, na huby. Veľa sa od neho naučil a ešte veľa by sa bol od neho naučil. Otec mu dal veľa lásky, ale nestihol mu dať ešte viac z toho všetkého čo mu ako otec mohol dať. Už je to iné keď sú v rodine len traja ako keď boli štyria. Otec bol článok, ktorý ich dával do kopy, keď sa on napr. pohádal so sestrou otec ich zmieroval.

Žalobkyňa v treťom rade vo svojej výpovedi uvádzala, že otec sa im deťom venoval, mala v ňom oporu, verila mu, chýba jej, chýba jej jeho prítomnosť, finančne by ju podporoval. Študuje teraz na vysokej škole a keďže nechce matku veľmi zaťažovať, sama chodí na brigády a snaží sa sama si nejaké peniaze zarobiť. Poukazovala na to, že v čase dopravnej nehody chodila do rovnakej triedy ako syn žalovanej, a to bolo preto pre ňu ešte ťažšie. Ona mala doma už iba mamu a on mal doma aj mamu aj ocina. Asi týždeň po dopravnej nehode odmietala chodiť do školy, pretože bolo to pre ňu ťažké. Lekársku pomoc nepotrebovala vyhľadať, ale bolo jej strašne smutno, napr. že už aj preto nemá kto s ňou pozerat' televízor, nemá kto s ňou pošpásovať.

Žalovaná v prvom rade vyjadrila ľútosť nad tým čo sa stalo, ale sa domnieva, že tak ako pre vodiča motorového vozidla tak aj pre spolujazdca v motorovom vozidle platia určité pravidlá. Poukazovala na to, že manžel žalobkyne a otec žalobcov tieto pravidlá spolujazdca porušil. Nebol pripútaný bezpečnostným pásmom. Dopravná nehoda a jej dôsledky spôsobili nielen deštrukciu vzťahov v rodine žalobcov ale aj deštrukciu v jej vzťahoch v rodine aj s okolím. Stiahla sa zo spoločenského života. Smrť manžela žalobkyne zasiahla aj jej rodinu, vzťahy s okolím. Pri dopravnej nehode sama utrpela zranenia, zlomeninu krížovej a panvovej kosti. Na to neočakávane otehotnela. Prežívala traumu z toho čo sa stalo, preto hneď po dopravnej nehode nevyhľadala žalobkyňu, ale až s odstupom 2 alebo troch mesiacov. Sama má štyri deti, chlapček ktorý sa jej narodil po dopravnej nehode sa narodil s postihnutím. Chce len, aby si aj žalobkyňa uvedomila, že jej manžel nebol v aute pripútaný bezpečnostnými pásmi a že cesta bola zľadovatelá. Chcela by preto, aby žalobcovia netrvali na náhrade nemajetkovej ujmy. Okrem sumy, na ktorú bola zaviazaná v trestnom konaní, iné finančné odškodnenie žalobcom doposiaľ neposkytla. Aj by bola rada inak pomohla žalobkyňi, ale bála sa jej reakcie.

Žalobkyňa v 1. rade na tvrdenia žalovanej v 1. rade reagovala tak, že jej ľúto, že žalovaná reaguje ako reaguje, pretože ak by nebolo došlo k dopravnej nehode, ona by mala manžela. Je toho názoru, že ak bola vozovka zľadovatelá mala žalovaná znížiť rýchlosť, prípadne odstaviť motorové vozidlo. Nevedela sa vyjadriť k námietke žalovanej o tom, že manžel nemal byť v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostnými pásmi. Dva týždne po dopravnej nehode boli veľmi ťažké, nebola schopná ani variť, deti odmietali chodiť do školy.

Žalovaná uviedla, že ak žalobkyňa vyslovila názor, že mala ísť nižšou rýchlosťou, prípadne vozidlo odstaviť, tak že potom aj vodič oproti idúceho motorového vozidla mohol ísť pomalšie, na dostatočnú vzdialenosť bolo vidno, že sa dostala do šmyku. Vyslovila domnienku že možno sa so spolujazdcom zrozprávali.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidla z medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť tej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Už Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21.6.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8 vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú“. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

Podľa ustálenej judikatúry, zavinenie dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný je neoprávneným / protiprávnym/ zásahom do osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť.

Pretože tak žalovaná v prvom rade ako aj žalovaný v druhom rade vzniesli námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov a pretože prednostne sa posudzuje v konaní vznesená námietka premlčania, vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k vydaniu rozhodnutia vo veci samej bez potreby vykonávania ďalších dôkazov, súd sa najprv zaoberal tým, či je námietka premlčania vznesená žalovanou v prvom rade a žalovaným v druhom rade dôvodná.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v zákone ustanovenej (§ 101 - 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Z ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Premičanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premičania. Premičaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje.

Už Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/263/2009 zo dňa 17.2.2011 dospel k záveru, že začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premičacej doby náhrady nemateriálnej ujmy je podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premičacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa teda premičuje a to vo všeobecnej trojročnej premičacej dobe, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, pretože je právom majetkovej povahy a ako také podlieha premičaniu. Trojročná premičacia doba začína plynúť odo dňa nasledujúceho po dni, kedy k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo.

Právny názor súdu o premičateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako takej vychádza z ustálenej súdnej praxe a tiež judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá je v tomto smere jednotná v názore, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jedným z relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby; a vtedy, ak morálne zadosťučinenie nepostačuje, a aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jej vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premičuje vo všeobecnej 3-ročnej premičacej dobe (zhodne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21.9.2008, sp. zn. 5Cdo/278/2007, R75/2008, R58/2014).

Z obsahu trestného spisu sp. zn. 2T/195/2008 Okresného súdu Bardejov vyplýva, že žalobkyňa v prvom rade, v tom čase zároveň aj ako zákonná zástupkyňa vtedy ešte maloletých žalobcov v druhom a treťom rade, uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do ich súkromia a rodinného života, ku ktorému došlo smrťou jej manžela a otca ich v tom čase maloletých detí. Vyplýva to zo zápisnice o jej výsluchu ako svedka - poškodeného zo dňa 12.5.2008 (čl. 16 vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-74/JP-BJ-2008), kedy si okrem nároku na náhradu nákladov spojených s pohrebom manžela vo výške 58.911,- Sk uplatnila ako nemajetkovú ujmu pre seba a pre deti, celkove sumu 1.000.000,- Sk. V trestnom konaní, trestným rozkazom tunajšieho súdu, bola žalovaná v prvom rade ako odsúdená zaviazaná nahradiť žalobkyni v prvom rade škodu vo výške 50.000,- Sk, a so zvyškom nároku na náhradu škody boli poškodení odkázaní na konanie vo veciach občianskoprávných.

Podľa § 287 ods. 1 veta prvá Tr. por., ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené, či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody (§ 46 ods. 1 veta prvá Tr. por.).

Podľa § 46 ods. 3 Tr. por. poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Trestné právo v zmieňovanom ustanovení § 46 ods. 1 veta prvá Tr. por. definuje obsah pojmu škoda, nie v zmysle dnes už postupne prekonanej a prekonávanej predstavy o škode, ako zásahu výlučne do majetkových práv poškodeného, ale nazerá na škodu modernejším, vyspelo európskym chápaním na ako protiprávny zásah do materiálnych i nemateriálnych práv, pričom výsledkom takéhoto zásahu môže byť logicky nielen ujma materiálna (majetková, či peňažná), ale aj ujma nemateriálna, teda ujma, či škoda, ktorá sa neprejaví vo sfére len materiálnej, ale vo sfére aj inej, aj vo sfére osobnostných práv a iných práv, nie materiálnej povahy, ktorým právny poriadok priznáva právnu ochranu a ich porušenie, resp. zásah do takýchto práv sankcionuje. Trestný poriadok, teda vníma škodu ako škodu majetkovú, morálnu a inú, pričom obsahovo odkazuje na porušenie, či ohrozenie iných zákonných práv a slobôd poškodeného s tým, že pojem morálna a iná škoda vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému

zavineným protiprávnym konaním sankciovaným normami trestného práva treba vnímať ako pojmy, ktoré sú v priamej súvislosti so všeobecným pojmom nemajetková ujma v civilnom práve, ktorý je obsahovo natoľko rôznorodý, ako sú rôznorodé zákonné práva a slobody, ktoré podliehajú zákonnej ochrane.

Podľa § 112 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie.

Ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka upravuje spočívanie premlčania iba v tom prípade, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premlčacej doby treba považovať úkon oprávneného, smerujúci k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva. Právo na náhradu škody sa v občianskoprávnom konaní uplatňuje žalobou (v trestnom konaní ide o uplatnenie nároku poškodeného v tzv. adhéznom konaní).

Uvedené konštatoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1MCdo/1/2011.

V danom prípade k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo v deň dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úmrtiu manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. a 3. rade, ku ktorej došlo 19.2.2008. Zásah do ich osobnostných práv nastal momentom jeho smrti v podobe rôznej formy najmä citovej ujmy / šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou /. Žaloba bola podaná na súde dňa 30.5.2011.

Z obsahu trestného spisu sp. zn. 2T/195/08/ súd zistil, že pri výsluchu žalobkyne v prvom rade K. H. ako poškodenej dňa 12.5.2008 si táto uplatnila náhradu škody a to celkové náklady, ktoré mala v súvislosti s pohrebom manžela vo výške 58 911.- Sk s tým, že dokladovala ich bločkami z registračnej pokladne a faktúrami, čo si uplatňovala, podľa textu zápisnice o jej výsluchu, titulom priamej škody a ako nepriamu škodu si uplatňovala náhradu nemajetkovej ujmy „na seba a naše dve deti, ktoré sú vo veku 17 a 15 rokov“ celkovo vo výške 1 000 000.- Sk a dopĺňala to vyjadrením, že, že si v rámci trestného konania uplatňuje nárok na náhradu škody v celkovej výške 1 058 911.- Sk.

Ako už bolo vyššie uvedené, žalobkyňa v prvom rade uplatnila pre seba a v tom čase ešte aj ako zákonná zástupkyňa pre maloleté deti, žalobcov v 2. a 3. rade, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch u iného príslušného orgánu, v rámci trestného konania riadne a včas. Uviedla dôvod, teda náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti s usmrtením jej manžela a otca v tom čase maloletých detí pri dopravnej nehode a uviedla aj výšku 1.000.000,- Sk, a to v súlade s ustanovením § 46 ods. 3 Tr. por., a to dňa 12.5.2008. V trestnom konaní bola žalovaná v 1. rade zaviazaná uhradiť iba škodu vo výške 50.000,- Sk, čo zodpovedá uplatňovanej škode titulom náhrady vecných nákladov a zo zvyškom nároku na náhradu škody bola odkázaná na konanie vo veciach občianskoprávných.

Znamená to, že riadnym a včasným uplatnením nároku v trestnom konaní došlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby od uplatnenia nároku v trestnom konaní do právoplatného skončenia trestného konania.

Podľa § 512 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak má dlžník splniť dlh viacerým veriteľom a ak ide o deliteľné plnenie, môže každý veriteľ požadovať len svoj diel; ak inej dohody niet, je dlžník oprávnený plniť každému z veriteľov rovnaký diel.

V čase dopravnej nehody, kedy došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v prvom až treťom rade boli žalobcovia v druhom až treťom rade ešte maloletí a ich zákonnou zástupkyňou bola žalobkyňa v prvom rade. Ako ich zákonná zástupkyňa bola oprávnená ich zastupovať aj ako poškodených v trestnom konaní a uplatňovať ich nároky v trestnom konaní. Na základe uvedeného a vychádzajúc z vyjadrenia žalobkyne v prvom rade v trestnom konaní, že táto uplatnila v trestnom konaní si okrem nároku na náhradu vecnej škody aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a to celkom vo výške 1 000 000.- Sk tak za seba, ako aj za maloleté deti a skutočnosť že ide o deliteľné plnenie, je potrebné v súlade s ustanovením § 512 ods. 1 Občianskeho zákonníka to vykladať tak, že u každého poškodeného bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rovnakej miere, teda v podiele 1/3 z celkovo uplatnenej sumy pre každého z troch oprávnených. Teda považovať takto uplatnený nárok za nárok uplatnený u

každého z troch poškodených v sume zodpovedajúcej 1/3 z celkovo uplatnenej sumy 1 000 000,-- Sk, čo zodpovedá u jedného oprávneného sume 11 064,64 eur.

Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2008.

V zmysle vyššie uvedeného je potrebné považovať žalobou uplatňované nároky za uplatnené včas, za uplatnené dňa 12.5.2008 v trestnom konaní a od toho dňa do právoplatnosti trestného rozkazu došlo k prerušeniu premlčacej doby a premlčacia doba spočívala. Keďže k dopravnej nehode došlo 19.2.2008, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, premlčacia doba začala plynúť 20.2.2008, prerušila sa dňa 12.5.2008 a spočívala do právoplatnosti trestného rozkazu t.j. do dňa 12.12.2008, nárok bol v občianskoprávnom konaní uplatnený podaním žaloby na súd dňa 30.5.2011, žaloba teda bola podaná včas, bola podaná v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe a preto neide o nároky premlčané.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcami voči žalovanej v prvom rade a ani voči poisťovni nie je premlčaný.

Žalovaná v prvom rade, vychádzajúc aj z vyjadrenia žalovaného v druhom rade zo dňa 30.4.2014, navrhovala žalobu voči nej zamietnuť s tým, že je toho názoru, že žalovaný v druhom rade uznal svoju pasívnu vecnú legitímáciu v tomto súdnom spore, takže akákoľvek námietka nedostatku pasívnej legitímácie v minulosti tým bola popretá. K výške uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalovaná uviedla, že nechce spochybňovať výsledky trestného konania, ale chce poukázať na niektoré momenty, ktoré môžu mať vplyv na určenie výšky nemajetkovej ujmy. Poukazovala na technický stav komunikácie v čase, keď došlo k nehode. Je toho názoru, že tak z výpovede žalovanej v prvom rade, ako aj v trestnom konaní samotnom bolo preukázané, že jej zjazdnosť bola minimálna, ak vôbec bola zjazdná. K autonehode tak prispel podľa žalovanej v prvom rade správca komunikácie na ktorej k dopravnej nehode došlo, keď neudržiaval bezpečne zjazdnú vozovku po celý deň. Ďalej poukazovala na to, že spolujazdec, ktorý sa stal obeťou tejto nehody, nebol pripútaný bezpečnostným pásom a teda sám porušil zákon, čo malo tiež vplyv na tragický následok. Poukazovala aj na to, že podľa znaleckého posudku spolujazdec bol pod vplyvom alkoholu (1,5 ‰), to tiež mohlo podľa žalovanej v prvom rade ovplyvniť následky nehody. Samotná výška náhrady nemajetkovej ujmy sa jej zdá neprimerane vysoká. Rovnako ako žalobcovia je toho názoru, že je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného v druhom rade a to podľa žalovanej v prvom rade výlučná pasívna legitímácia žalovaného v druhom rade poukazujúc na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, na ktoré sa odvolával aj zástupca žalobcov. Je toho názoru, že ani výsluchom svedkov, triednych učiteľov žalobcov v druhom a v treťom rade v čase dopravnej nehody a ani výpoveďou samotných poškodených nebolo preukázané, že ich psychická trauma a následné problémy, ktoré prezentovali, boli také ako ich prezentovali, ale že z ich výpovedí vyplýva určitá dramatizácia skutočného stavu veci.

Žalobcovia sa domáhali voči žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená ako pozostalým po nebohom manželovi žalobkyne v 1. rade a otcovi žalobcov v 2. a 3. rade usmrtením osoby im blízkej, manžela a otca, pri dopravnej nehode dňa 19.2.2008, ktorá bola spôsobená podľa výsledkov trestného konania žalovanou v 1. rade.

Podľa § 135 ods. 1, veta tretia O.s.p. súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovanom konaní.

Súd je teda viazaný rozhodnutím o vine, teda o tom že skutok, ktorý je prečinom usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. Zákona sa stal a kto ho spáchal vydanom v trestnom konaní, ktorým bola žalovaná v prvom rade uznaná vinnou zo spáchania skutku, tak ako bol vyššie popísaný.

Súdna prax je už ustálená a jednotná pri posudzovaní nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody a dospela k záveru, že ide o zásah do osobnostných práv pozostalých a že iba satisfakcia vo forme odsúdenia v trestnom konaní nie vždy je postačujúca na zmiernenie následkov v dôsledku úmrtia obete dopravnej nehody.

U žalobcov došlo v dôsledku dopravnej nehody k úmrtiu im najbližšej osoby , manžela a otca a tým k zásahu do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné. Bola narušená celistvosť rodiny, žalobkyňa prišla o manžela a deti o otca. Následky sú nezvratné, strata jedného člena rodiny je objektívne neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje všetkých členov rodiny, najviac ale tých najbližších, ktorí si následky v dôsledku traumy tým spôsobenej, ochudobnenie v citovom živote, strate zázemia nesú so sebou po celý svoj život. Zvlášť v prípade ak manželka prichádza o manžela , deti o otca vo veku , kedy najviac otca potrebujú.

Základ nároky je preto daný. Námietku premlčania súd vyhodnotil u oboch žalovaných ako nedôvodnú, pretože podľa súdnej praxe uplatnením nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní, ak je riadne uplatnená sa prerušuje plynutie premlčacej doby / zhodne NS SR vo svojom rozhodnutí 1MCdo/1/2011/ a spočíva do skončenia trestného konania, právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní. A súdna prax a judikatúra je jednotná aj v tom, že premlčacia doba je všeobecná trojročná a plynie od okamihu kedy k neoprávnenému zásahu došlo v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu dňa 19.2.2008, dňa 20.2.2008 začala plynúť premlčacia doba , ktorá spočívala v čase od 12.5.2008

do 12.12.2008- právoplatnosť trestného rozkazu, žaloba bola podaná na súde dňa 30.5.2008, teda ešte v trojročnej premlčacej dobe.

Základ nároku bol preukázaný tak u žalovanej v 1. rade ako aj u žalovaného v druhom rade. Otázka zodpovednosti žalovaných za vzniknutú nemajetkovú ujmu bola už judikovaná aj Súdnym dvorom EÚ dvoma rozsudkami zo dňa 24.10.2013 a to rozsudkom vo veci Haasová C-22/12 a rozsudkom vo veci Drozdovs C-277/12. Týmito rozsudkami bola riešená prejudiciálna otázka položená Krajským súdom v Prešove, ktorá sa týka len náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnostnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Súdny dvor dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Keďže zodpovednosť žalovaných vyplýva z ust. § 11 a§13 Občianskeho zákonníka, táto zodpovednosť vznikla na základe dopravnej nehody, potom platí, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ma pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

Pretože eurokonformnému aj ústavne konformnému výkladu pojmu škoda zodpovedá pre účely poistného krytia rozširujúci výklad pojmu škoda aj v zmysle najnovšej judikatúry Európskeho súdneho dvora je potrebné považovať nárok za dôvodne uplatnený aj voči žalovanej v druhom rade, teda poisťovni. Súd preto dospel k záveru , že aj na strane poisťovne ako žalovanej v druhom rade je splnená podmienka vecnej pasívnej legitímácie v tomto konaní.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že v dôsledku protiprávneho konania žalovanej v prvom rade, došlo k zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov v dôsledku straty manžela a otca , s ktorým tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu, pričom následky tohoto zásahu sú nenapraviteľné. Satisfakciu vo forme odsúdenia žalovanej za prečin a jej prejavenu ľútosť nemožno vzhľadom na závažnosť ujmy a jej nezvratnosť, považovať za dostatočnú satisfakciu. Pri strate blízkej osoby následkom smrti žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Súd preto dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno odčiniť smrť blízkej osoby, následok je nezvratný, hodnotu ľudského života nie je možné vyčíslit, ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. Okrem tejto citovej straty žalobcovia utrpeli ďalšiu citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku zo smrti milovanej osoby. Smrť prišla nečakane a o to viac ich zasiahla. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy je zmierniť následky, ktoré spôsobila smrť blízkej osoby v rodinnom živote jej najbližších, prežitú traumu, stratu zázemia, citové strádanie a v neposlednej miere aj ekonomické

zázemie, pomoc vo finančnej oblasti. Náhrada nemajetkovej ujmy má pomôcť žalobcom zmierniť ich žiaľ, má aj satisfakčnú funkciu a má zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu do ich práva na súkromie a hlavne na rodinný život a všetko čo s tým súvisí. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcom v 1. a 3. rade vznikla, poskytnutá v peniazoch, môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, čo jej napokon aj jej zmyslom a účelom.

Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, pre určenie výšky sú rozhodujúce iba kritéria, ktoré sú uvedené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Dôkazné bremeno je na žalobcoch.

V čase dopravnej nehody žalobkyňa v 1. rade mala 38 rokov, žalobca v druhom rade 17 a pol roka, bol študentom strednej školy a žalobkyňa v treťom rade necelých 15 rokov, bola ešte žiačkou základnej školy. Deti v tomto veku si už plne uvedomujú a prežívajú následky ktoré spôsobuje smrť, prežívajú pocity úzkosti, strachu, obáv z budúcnosti zo straty rodinného aj ekonomického zázemia, ktoré potrebujú pre úspešné štúdium a svoj úspešný štart do života. Majú už vytvorené silné citové väzby a sú pripravené o možnosť tieto ďalej rozvíjať a tešiť sa z prítomnosti manžela a rodičov.

Súd pri určovaní výšku náhrady prihliadal jednak na závažnosť ujmy, ale aj na okolnosti, za ktorých ku škode došlo. Po vyhodnotení týchto kritérií vzhľadom aj na výsledky dokazovania v rámci trestného konania a skutočnosť že ujma bola spôsobená žalovanou z nedbanlivosti, pri zľadovateľej vozovke a aj vzhľadom na určitú satisfakciu žalobcom už vo forme odsúdenia žalovanej v trestnom konaní a okolnosti na strane poškodeného, obete dopravnej nehody S. H. a vychádzajúc aj z existujúcej súdnej praxe pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v obdobných veciach, za primeranú výšku náhrady považoval u každého z o žalobcov sumu 7000,-- eur.

Súd nemohol neprihliadať na to, že žalovaná v čase dopravnej nehody nebola pod vplyvom alkoholu, počasie v čase dopravnej nehody bolo veľmi nepriaznivé, napriek z toho plynúcemu objektívnemu riziku možných dopravných nehôd sa tak žalovaná, ale aj poškodený S. H., ako spolujazdec, v inom aute ako žalovaná, rozhodli pre cestu motorovým vozidlom. Podľa výsledkov znaleckého dokazovania a záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo znalcov MUDr. A. J. a MUDr. K. J. zo dňa 20.3.2008, vypracovaného v trestnom konaní vyšetrením krvi a moču poškodeného S. H. bolo zistené v krvi 1,35promile, v moči 0,46 promile etykalkoholu, čo možno hodnotiť ako ľahký stupeň opilosti. Osoby v takomto stave môžu mať mierne zníženú mieru súdivosti, môžu byť mnohovranné, majú predĺžený reakčný čas a mierne poruchy koordinácie pohybov čo korešponduje so záverom znalca z odboru cestnej dopravy č. XX/XXXX X.. S. W. vypracovaného v trestnom konaní že preniknutie hlavy spolujazdca cez čelné sklo je nezvyklé a nasvedčuje tomu, že spolujazdec nebol pripútaný bezpečnostným pásom a takisto zrejme nesledoval situáciu pred vozidlom, pretože sa ani nesnažil zadržať rukami / došlo by k ich poraneniu buď na prístrojovom paneli alebo na čelnom skle/. Poranenie vodiča motorového vozidla(v ktorom bol poškodený spolujazdcom), S. N., naznačuje že náraz očakával a časť energie nárazu zachytil jeho bezpečnostný pás spolu s udržaním sa rukami na volante, čo zmiernilo následky jeho poranení.

Súd opakovane pripomína, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to aby nahradila život človeka. Jej účelom a zmyslom je zmiernenie následkov vzniknutej ujmy a určovanie jej výšky je ponechané na úvahu súdu, ktorý má vyhodnotiť závažnosť ujmy aj okolnosti za ktorých k nej došlo.

Na základe uvedeného súd žalobe žalobcov v 1. a 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy sčasti vyhovel a nad sumy priznané súdnym rozhodnutím žalobu zamietol.

Žalovaných zaviazal k subsidiárnemu plneniu tak, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Žalobcovia keď preukázali vecnú pasívnu legitimitáciu oboch žalovaných a poisťiteľ vykonávajúci povinné zmluvné poistenie zodpovednosti má rovnaké postavenie ako priamy škodca, a žalobcovia sa môžu domáhať a žiadať plnenie aj samostatne tak od škodcu ako aj od poisťovateľa, plnenie môžu však dostať iba raz a takúto subsidiaritu súd vyjadril v rozhodnutí tak, že

zaviazal oboch žalovaných na plnenie žalobcom, ale s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku / § 151 ods. 3 O.s.p. /.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvoде manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

Žalobcovia sú od platenia súdnych poplatkov oslobodení /osobné oslobodenie podľa § 4 ods. 2 písm. i) citovaného zákona, podľa ktorého je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom).

Podľa § 2 ods. 3 citovaného zákona ak vznikne viacerým poplatníkom podľa odseku 1 povinnosť zaplatiť poplatok spoločne, platia ho spoločne a nerozdielne.

Pretože žalobcovia ako poplatníci boli oslobodení od platenia súdnych poplatkov a boli v konaní čiastočne úspešní, súd v zmysle citovaných zákonných ustanovení zaviazal sčasti neúspešných žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, výšku ktorého súd určil podľa Sadzobníka súdnych poplatkov zo základu, ktorý sa rovná úspechu žalobcov v konaní.

Pokiaľ ide o dôkaz predložený žalovaným v druhom rade, ako prílohu písomného podania, ktorým ospravedlňoval svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 19.5.2015 a ktoré bolo súdu doručené dňa 21.5.2015 je potrebné uviesť, že žalovaný v druhom rade bol súdom v konaní poučený a svojich právach a povinnostiach a to aj o jeho povinnostiach podľa § 120 ods. 4 O.s.p.. Listinný dôkaz, ktorý súdu doručil ako prílohu jeho podania dňa 24.5.2015, tento dôkaz súdu predložil až po pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 19.5.2015, na ktoré sa žalovaný v druhom rade napriek riadnemu predvolaniu nedostavil a na ktorom svoju neprítomnosť ospravedlnil elektronickou poštou a pojednávanie nežiadal odročiť. Na tomto pojednávaní bolo vyhlásené uznesenie, ktorým súd vyhlásil dokazovanie za skončené a pojednávanie bolo odročené na deň 8.6.2015 za účelom vyhlásenia rozhodnutia. Listinný dôkaz, ktorým je rozhodnutie Krajského súdu V Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 1Co/171/2012 zo dňa 15.5.2013 žalovaný v druhom rade súdu zaslal s písomným ospravedlnením svojej neprítomnosti na pojednávaní dňa 19.5.2015, ktoré bolo súdu s pripojeným listinným dôkazom doručené až dňa 22.5.2015, teda po tom čo uznesením súdu bolo vyhlásené dokazovanie za skončené, preto súd už na tento dôkaz nemohol prihliadať. Navyiac k tomuto rozhodnutiu je potrebné uviesť, že žalovaný v druhom rade predložil len rozhodnutie súdu, ktorým bola žaloba voči nemu na náhradu nemajetkovej ujmy zamietnutá. Ide o rozhodnutie ešte zo dňa 15.5.2013, ale nepredkladá ani neodkazuje na novšie rozhodnutia súdov, ktorými súdy vyhovelí žalobám o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pri dopravnej nehode príbuzným obeť dopravnej nehody. Ide napr. o rozhodnutie Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 11 Co/116/2013 zo dňa 21.5.2014, ktorým krajský súd potvrdil medzitimný rozsudok Okresného súdu Piešťany vo veci sp. zn. 12C/23/2011 zo dňa 31.10.2012, ktorým bolo rozhodnuté vo veci proti žalovanej KOOPERATÍVE poisťovni a.s., že nároky uplatňované žalobou na náhradu nemajetkovej ujmy a pozostalostnej úrazovej renty sú čo do základu dôvodné; rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 17co/145/2014 zo dňa 12.2.2015.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia účastníkom na Okresnom súde Bardejov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 O.s.p.).